

TERENTII CHRISTIANI
TRIUMPHUS
CHRISTI,

Sive

COMOEDIA DE TRIUM-
PHO CHRISTI, STYLO TE-
RENTIANO, à CORNELIO SCHO-
NÆO GOUDANO, quondam Gymnasi-
archâ Harlemensi, conscripta,

*In usum STUDIOSE JUVENTUTIS,
ludos scenicos adamantis,*

Seorsim edita.

A B O Æ,

Excusa à JOHANNE Winter/
ANNO 1670.

2-11110
TERENTII CHRISTIANI
TRIUMPHUS CHRISTI.

Actorum Nomina.

THRASO,
SANGA,
DONAX,
SIMALIO,

} *Sepulchri custodes.*

MAGDALENA,
MARIA,
SALOME,
ANGELUS,
JESUS.

CAIPHAS.
ANNAS,

} *Judeorum Principes.*

PETRUS,
JOANNES,
THOMAS,

} *Apostoli.*

CLEOPHAS,
LUCAS.

} *Discipuli.*

PRO-

PROLOGUS.

Jambici.

Salute vos, huc quotquot accessistis, plurimâ

Puerorum impertit grex, auctorq; ludiscenici,

Quem hîc vobis sumus exhibituri novum, pium,
Ac sacrum: ex sacro Evangeliorum sumptum condice.

Sed antequàm, hic quis sit futurus, proferam,
Paucis mihi vobiscum agendum esse arbitror.

Poëtis veteribus, qui in arte comicâ

Sibi elaborandum putaverunt, id maximè

Fuit curæ, populo, ut placerent, quas fecissent fa-

Itaq; jocis, salibus, facetijs, atq; (bular.

Dillerijs, quamvis lascivioribus, sæpè, ac parum

Verecundis, quæsitis, & captatis undiq;

Popularem conabantur aucupari gratiam.

Quod ut facerent, ipsa illos compellabat res: nisi

Explodi, quàm stare suas maluissent fabulas.

Quod, præter alios, Comicorum principi

Terentio haud semel usu venisse legimus.

Nunc nostra ætas aliam vitam, alios mores po-

stulat. (ptatis

Neg; enim quæ tantùm delectent, aut quæ volu-

Illecebris in animos auditorum influant:

Sed potius quæ doceant, quæq; salubribus

*Monitis, ac præceptis vos meliores reddant, sibi
Poëta xvi nostri in medium adferenda existimāt.
Inter quos Schonæus noster didascalus,
Nomen non dubitat profiteri suum: quod hæcenus
Talia scripsit, palamq; spectanda edidit,
Illi qui inter vos animo sint benevolo, atq; candi-
Illius haud facile possent, aut debeant (do,
Culpæ operam, aut industriam improbare.*

Felicissimus

*Ille profectò esset, si omnibus placeret: sed
Id quia nulli unquam contigit mortalium,
Quod proximum est, bonis nimirum cùm placet,
Abundè sufficere hoc sibi debere arbitratur: nec
Quicquam omnino sperandum, aut optandum
amplius.*

*Sed vereor ne prolixiore oratione vos
Offendam: atq; ideo desino. Nunc Comædiæ
Hujus quam sumus acturi, audite periocham.*

COMOEDIÆ PERIOCHA.

R*eviviscit Christus. Judeos corripit
Metus. Mox convocato concilio, ei malo
Remedium querunt, induclis pecuniâ
Custodibus sepulchri, ut corpus clanculum
Ab ejus discipulis ablatum dicerent.
Christus varijs locis, suis sese exhibet
Conspiciendum. Letantur omnes affatim.
Sælus Thomas, illum qui nondum viderat,
Diffidit. Cui Christus, se ostendens denuo,
Animum confirmat, magnoq; implet gaudio.*

ACT.

ACTUS I. SCENA I.

THRASO, SANGA, DONAX, SIMALIO.

Jambici.

DEum immortalem! quidnam hoc monstri,
aut prodigii

Est? serva me miserum. Perii, interii planissime.

SAN. O populares, date viam quâ fugere liceat!

Removete quicquid me posset remorari.

Sed neq₃ quo fugiam, neq₃ ubi me abscondam, neq₃

Dedecus hoc quomodo celem, scio infelix: ita

Tremo, ita paveo, adeoq₃ me pudet mei.

DON. Nullus sum, totus occidi miser, genua mihi

Horrore succidunt, vox deficit, lingua

Hæret faucibus. Vah, ne salus quidem

Nobis salutem adferre, si cupiat, potest.

SIM. Eho, quid hæc sibi res vult obsecro? huncine

De improvviso mihi objici metum tantum?

Ut neque quo pacto evadam, aut ubi lateam, cer-
tum fiet?

Membra tremore debilia sunt, mens formidine

Planè obstupuit mihi. Næ nos missi sumus

Huc auspicio malo. Eho Thraso, quò fugis?

Siccine me solum deseris? THR. Ego pol neque

Quò fugiam, nec quò me recipiam scio:

Ita nunc penitus oblitus sum mei Simalio.

SAN. Prò summe Deus! unde hic tam subito mihi
oboritur timor?

Cùm non alius me soleat esse confidentior?

Ah, quid sibi vult hic tremor? quid isthuc est mali?

Nequeo satis mirari, neq₃ conjicere, nisi

Me saga quæpiam suis

Excantavit præstigiis. Ah, nescio unde nunc

Vel auxilii vel perfugii mihi parem copiam.

Hem, quo pacto se res habent Thraso? Bene est:

Salvum te esse gaudeo. THR. Non diu erimus

Sanga,

Nisi nos hinc statim subducamus. SIM. Fugiamus

Dum possumus, dūq; incolumes sumus: nam mens

Nescio quid mihi profectò præsagit mali.

*DON. Non pot temere est, nostri quod sic obstu-
puerint* (at,

Animi: & nescio quis fulgor è sepulchro effulge-

Quem oculi non ferunt mei: atque ideo in pedes

Me quantum queo. SIM. Eho Donax, siccine

Nos hic relinquis solos? Ehem. quid stamus?

Cur non & nobis prospicimus in tempore?

*THR. Agitedum, quisq; sibi consulat, ego nemi-
nem* (non aliis finit.

MOROR. Tempus enim hoc præcavere me mihi,

Vos omnes obtestor, fugam

Nostram qui fortè conspexeritis, si quis nos

*Consectetur, ne monstretis, quâ auffugerimus
viâ.*

ACTUS I. SCENA II.

MAGDALENA, MARIA, SALOME, ANGELUS,

Ejusdem generis versus.

EHo sorores, diluxit, uti conspiciamini.

Eamus, nullaque remoretur nos cunctatio: ut
Christi, Magistri nostri corpus supremo

Deco-

Decoremus munere. MAR. *Reſtè atq; piè: ingratæ enim* (nos

Esſemus, atq; ab omni humanitate aliene, ſi in eo Tardas aut negligentes præbeamus. SAL. *Eſt* (Agite,

Quicquam eſt, quod æquè fecero lubens. MAG.

Properemus igitur: nam res non patitur moram.

Sed ô nos infelices! quæ tam benevolo,

Tamq; benigno, comiq; Magiſtro, atq; Domino

Spoliata ſumus. *Ah, tum demum noſtra intelligimus bona,*

Cum ea, quæ in poteſtate habuimus ante, amiſimus.

Hoccine memorabile, atq; credibile eſt? tantam Perverſitatem, invidiamque innatam eſſe hominibus, ut

Qui maximè ipsis conſultum velit, eum oderint, Inſectentur, & è vita ſublato optent maximè!

O Hieroſolyma, Hieroſolyma, præ cæteris

Chriſto longè ſemper infeſtiſſima civitatibus!

Quid iſthuc? adeon' rem rediſſe, ut qui omnia Sibi poſtputarit eſſe præ tua ſalute,

Eum tu tam procaciter rejeceris?

Qui vitæ tibi fuit auctor, ei uti malefico

Vitam ademeris? Eheu, ſiccine tam bene merito gratiam (ſtimas,

Reſers? Si illum tibi in crucem tollendum exi-

Vitæ qui auxilium tulit, quid facias illi, qui dedit

Damnum aut malum. MAR. *Mirum quæ illis*

dementia

*Excæcarit animum, ut tam crudele facinus,
Atq; horrendum scelus perpetrare fuerint*

Ausi. SAL. *Dicā soror. Mala mens, malus animus.*

MAG. Rectè, atq; verè tu quidem isthuc: pertinax
Enim illorum procul dubio id effecit nequitia,
Ac vehemens gloriæ, atq; honorum cupiditas.

Nam ubi animus pravè ambitioni se semel

Obstrinxit, consilia necesse est consequi

Consimilia. Sed in ultum, sat scio, istud auferent

Nunquam: brevi futurum tempus auguror,

Suam cū frustra deplorabunt contumaciam:

Nolo in eos quicquam gravius ominarier:

Ipsi posteriùs sentient. Sed non procul

A sepulchro absumus, ut videtis. MAR. *Sic est.*

*At nescio quo pacto animus mihi magno inhor-
rescat metu.*

SAL. *Ego quoq; præ formidine*

Vix subsisto misera. MAG. Credo, sed quis nobis
amoverit

Saxum ingens à sepulchro? gravius est enim

Quàm ut nos queamus amolirier. MAR. *Id onus*

Certè fæmineis est impar viribus. SAL. *O nos mi-
serrimas!*

Utinam hic esset aliquis, qui auxiliū nobis ferat.

MAG. Accedam proprius. Deum immortalem!
quam novam

Ego rem hic video? MAR. *Eho, quid voci ferare
Magdalene?*

Cedo sodes. MAG. Næ nos mulieres omnium

Quæ vivunt felicissimæ sumus, SAL. *Quid ita?*

Elo-

Eloquere! amabò. MAG. Ecce amotum saxum.

MAR. *Deus*

(qui

Bone! boni quid cōspicio? MAG. At, at, quis iste,
E sepulchro elucet, fulgor? & nisi

Mihi oculi hallucinantur, video adolefcētes duos
Divina specie ac forma resplendentes, atque ful-
guris

Instar corruscantes. SAL. *Video & ego, præ metu*
Membra mihi tremunt misera. MAR. *Abeamus*
hinc sodes

*Sorores, divinum istum splendorem oculi non fe-
runt mei.*

ANG. Non est quod metuatis, aut trepidetis mu-
lieres:

Estote bono animo; quem quærat is scio. At

Hic illum non invenietis: jam dudum enim

Vivus è sepulchro surrexit, quem mortuum

Vos lugetis. Agitedum sodes, mittite

Formidinem: tuta, atque salva sunt vobis

Omnia. Quod eventurum sapius vester

Magister prædixit, nunc contigit, nempe

Ita decretum fuisse arcano, atque inscrutabili

Patris cœlestis consilio, ut pro culpa, & crimine

Hominum moreretur: tertio tamen revicturus
die.

Quod accidisse ego nunc vobis nuncio.

Ecce vacuum, atque inane sepulchrum. accedite

Propius, atq; intrespicite. MAR. *Eho, retinete me.*

SAL. *Non possum misera: nam ego quod præ for-
midine*

Vix pedibus infisto. MAR. Ah, quantus me corripuit metus.

Neque mirum: quid enim est unquam visum prodigiosius?

O Deus! serva nos obsecro.

MAG. Eho sorores, animum recipite: nihil hic, Ut auguror, nobis eventurum est mali. At

Quid hoc? quo tam subito adolescentes isti duo Ex nostris evanuerunt oculis? MAR. *Mirum ni Angeli*

Fuerint huc è caelo demissi. SAL. Verum mihi Videris dicere soror: nam divina in eis, Non humana relucebat formæ gratia.

MAG. Sic est profectò. Nunc in urbem protinus Recurramus, uti ea, quæ hic vidimus, nostris Commemoremus: animumq; illis expleamus Gaudio, MAR. *Placet. SAL. Næ nos letum adferemus nuncium.*

ACTUS I. SCENA III.

C A I P H A S.

Ejusdem generis versus.

UT nihil quietis est in pectore, propter nuncium

Istum, quem ad me modò pertulerunt ex iis
Quidam, quos istius impostoris sepulchro
Servando præfecimus,
Nimirum terrore, ac repentino metu
Se percussos, turbatosque monumentum
Reliquisse omnes. Atq; adeo id existimare
Certò nunc accidisse, quod de eo fuit

Ante

Ante prædicatum: nempe ut tertio die
Revivisceret. Id ne nunc verè contigisse
Credant multi, periculum puto esse maximum.
Et ne istud fiat, nobis, quotquot rem curamus
publicam,

Enitendum est sedulò. Itaque consilium erit
Inveniendum, quo huic occurramus malo. Nam
si id (mus funditus.

Populo semel fuerit persuasum, actum est, perii.
Quare ne quid tale eveniat, summa est adhibenda cautio.

Sacerdotum itaque & scribarum collegium,
Cœtumque omnem jubebo convocari:
Ut ex eorum decreto, quod ad hanc rem opus est.
Primo statuatur tempore. ----- (rit,

ACTUS I. SCENA IV.

MAGDALENA, MARIA, SALOME, JESUS.

Ejusdem generis versus.

----- Properate fodes

Sorores, ego præcedo, vos sequimini.

MAR. *Agedum, sequemur sedulò.*

SAL. *Hem, Magdalena, quis is est obsecro, quem
nobis obviâ* (affectat viam.

Venire video? MAG. Nescio Salome. MAR. *Ad nos*

JES. Salvete fœminę. MA. Salve vir humanissime.

JES. Magdalena, salve. nostin' vocem auditam
sæpius?

MAG. At, at, quid hoc prodigii est? tu magister,
Profecto, tu magister meus es. saluum te esse gau-
deo.

MAR.

MAR. *Deus bone. præ letitia, atque metu, quid agam nescio.*

JES. *Estote animo bono. Non spectrum est, quod videtis, aut*

Phantasma. *Me, me, inquam, vivum salvumque conspiciamini.*

Nunc itaq; absque ulla mora renunciate

Fratribus, quæ vidistis: eisq; uti in Galilæam

Se conferant, meis præcipite verbis: ibi me eos

Visuros. festinate inquam, lætoque tristes

Exhilarate nuncio, nimirum me revixisse:

Mox ad Patrem, mihi vobiscum communem, ascensurum.

Deponant igitur terrenos affectus, & animum

Ad spiritualia, & cœlestia erigant.

MAG. *Domine Domine, siccine me relinquis miseram?*

Et tecum ut colloquar amplius, negas mihi?

SAL. *O Magdalena, cohibe te sodes, quid obsecro*

Nobis felicius? quando illum, quem extinctum, atque mortuum

Existimabamus, vivum salvumque ipsæ conspeximus.

(*fratribus*

Quid rem tam prodigiosam nostris impertire

Cessamus? MAR. Non dubium est nunc nobis quin revixerit:

Cum & Angeli ante istud factum esse dixerint,

Et ipse jam conspiciendum se præbuerit nobis.

MAG. *O insperatum gaudium! Sed vereor ut*

Nobis fides habeatur, rem admirabilem,

Nec

Nec unquam alias auditam nunciantibus.

SAL. Metuo id ego quoque: nam mulieribus, facilis

Illa ad credendum proclivitas, apud viros

Plerumq; fidem derogat. Nihilominus tamen

Ego verum id esse arbitror: adeo animus insolito

Mihi gestit gaudio. MAR. Agite pergamus: Jam

non procul

Ab urbe absumus: & verbis non possum eloqui,

Quàm cupida sim hæc nostris narrare, & per

totum

Divulgare oppidum. MAG. Neq; ego hoc celabo

Quenquam; etiam si mortis periculum ex eo

Sciam oriturum mihi. SAL. Euge soror, sic decet.

ACTUS II. SCENA I.

CAIPHAS, ANNAS.

Jambici.

Quid nunc agimus Anna? actum est, siquidem
illi verum prædicant.

AN. Ego neq; quid dicam, neq; quid consulam scio.

Adeo me tristissimus hic perturbavit nuncius.

Vah, quid hoc monstri est? Iracundia vix sum

Apud me. Prò Deum immortalem! quæ est, si non

hæc maxima

In nos dicenda est contumelia. CAI. Rumor hic

In ore est omni populo. Hoc ex ædibus

Mihi modò prodeunti, quot dixere? nihilominus

tamen

Ut verè hæc accidisse credam, animum non pos-

sum inducere.

Quid

Quid tu anna? certane illa esse putas omnia?

AN. Dicam sanè quod sentio,

Tu djudica. Veluti cacodæmonis

Ope, atq; subsidio vivus multa edidit

Miracula, ita nunc quoq; suis

Præstigijis eundem illum, quo familiariter

Dum vivebat, utebatur, impium

Genium illufisse arbitror custodibus.

Hinc ille terror, hinc illa trepidatio.

CAI. Verisimile profecto, atq; adeò verum mihi,

Vt ex animo loquar, videris dicere. AN. Quod

si id non fuit,

(derier;

Aut si istud populo non facile posse putas persua-

Habeo aliud quod magis probes.

CAI. Agedum, profer amabo: nam audire gestio.

AN. Sepulchri custodes ad nos huc cõvocabimus,

Eisq; maxima obtrusâ pecuniæ

Summâ, quam ad eam rem nunc domo extuli, si-
lentium

Imponemus. CAI. Rectè, laudo. AN. Hem, mane

& sine

Me pervenire quò volo. CA. Perge, nihil impedio.

AN. Aliud majus ab ijs exequendũ nobis existimo.

CAI. Quid? dic sodes. AN. Vt vanum, inanemq;

Fuisse predicent: neq; (metum eum

A morte surrexisse illum, sed dormientibus

Ipsis, discipulos ejus venisse, atq; corpus illius

Abstulisse clanculum. Quid hoc? CA. Probè her-

culè,

Nunquam audivi melius consilium dari.

Neq; dubium est, quin id pecunia facile ab iis
Impetraturi sumus: aurum enim, &
Argentum quid non efficit?

AN. *Nihil est tam sanctum, quod non violari,
nihil*

*Tam munitum, quod non expugnari pecuniâ
Possit. Sed quosnam eos esse arbitrare, qui
Huc ad nos accedunt.* CA. Nisi

Quid me fallit prospectus, ex satellitibus
Sunt iis, quibus sepulchri commissa fuit
Custodia. CA. Nihil te fefellit visus: Thraso est, &
Sanga. Nescio quid inter se loquantur seriò.
Subsistamus paulisper hic, & eos opperiamur.
Præterea sermonem illorum clanculum
Observemus: qui procul dubio futurus est
De eadem re, quæ nos quoque perturbavit gra-
viter. AN. *Hæc*

*Igitur despectamus, mox ad eos conversi, negotium
Agemus nostrum: de pecuniâ loquor
Eis donanda, intellexit in' Caipha; CA. Probè.*

ACTUS II. SCENA II.

THRASO, SANGA, ANNAS, CAIPHAS.

Ejusdem generis versus.

O Admirandum, & nullis verbis efferendum
Prodigium! Nil pol in vita mihi accidit
Formidabilius. SAN. *Et mihi etiam nunc animus
Magno tremit metu.* TH. Cui posthac dubium
esse poterit,
Quin jam contigerit, quod de eo fuit divulga-
tum antea;

Caip.

CAL. Audin' Annaquid dicat? AN. Ego verò audio,

Et me audire tædet. Sed remedium, ut arbitror, Jam inventum est ei malo. CAL. Scio. Sed quid insuper

Sint dicturi, porro auscultemus. SAN. Ego quoque Nazarenum illum, multis tormentorum cruciatibus

Afflictum, tortumq₃, atq₃ adeo cruci affixum, Non mortuum jam, sed verè revixisse auguror. Nam inusitata, atq₃ insolita erant illa, quæ Videbamus. Nec est quod somnium quisquam id Fuisse dicat; cùm vigiles, uti præceptum erat Nobis, omnes excubaremus.

THR. Ego certè per totam illam noctem nunquam omnino me

Dormivisse scio. Sed quid, quod te rogem?

SAN. Quid? cedò. TH. Nonne tibi terribilis ille fulgor

Videbatur, qui ex monumento elucebat? quæ mei Nullo pacto ferebant oculi, SAN. Neq₃ mei

Profectò: nec unquã memini me perturbatũ magis Itaq₃ in pedes, quantum poteram, me protinus Conjiciebam. THR. Non tu hercle solus Sanga, sed

Et ego, quo non alius confidentior Fuit hæctenus; tum cæteri,

Quotquot eramus, magno pavore territi, Fugiebamus omnes turpiter.

SAN. Agnoscerem culpam, nisi necessitas, Durum, ut ajunt, telum nos coëgisset; nam pau-

lulum

Si

Si istuc mansissemus, perissemus planissimè.

THR. Verum dicis: & ideo fugâ vitæ consulere malui,

Quàm frustra repugnans interimi. SAN. *Optimè: Nam vir fugiens, pugnabit denuo.* CAI. Tempus Est interpellandi, nam garriendi

Nullum faciunt finem. accedamus propiùs ad Illos. SAN. *Hem Thraso, Annam, atq; Caipham, principes*

Nostros hic consistentes video. THR. Sunt? profecto sunt; parum

Mihi videntur hilares: & rectâ ad nos huc accedunt via.

ACTUS II. SCENA III

CAIPHAS, ANNAS, SANGA, THRASO.

Ejusdem generis versus.

EHO, quò vobis iter est? aut qua de re hic fabulamini?

SAN. *Quasi non viderimus eos antè, respiciamus Thraso.* THR. Intelligo. AN. *Hem quid mussitatis inter*

Vos? SAN. *Quis hic est, qui nos? eho, ignoret Domini, non prævideramus vos: adeò etiam nunc Mens nobis planè obstupuit præ formidine.*

CAI. Faceſſat ſtupor, atq; omnis perturbatio.

TH. Iſtud quidem, factu mihi eſſet difficillimum.

SAN. *Ego etiam, quo ad vixero, nunquam hujus noctis obliſcar*

Infelix. Pedibus pol magnam habeo gratiam, Qui me ex tanto ſurripuerunt periculo.

AN. *Næ vos imbecilles, trepidi, atque uti mulieres, estis creduli:*

Ad ludicra spectra, & inania phantasmata Turbati, atque exanimati protinus. THR. *Eho, quid*

Istud? Ludicrane tu illa & vana fuisse existimas? Totâ erras viâ, aliud profecto diceres, Si adfuisses Domine: nam nimium vera, atque certa erant (videre
Omnia: qualia ego in vita nunquam vidi, neque Cupiam unquam. Quid tu ais Sanga, in periculo Eodem qui mecum fuisti?

SAN. *Fui hercle, & me incolumen evasisse gaudeo.*

CAI. *O homines meticulosos, ignavos, atque trepidos!* (ita

Animo forti, & invictò viros esse decet. THR. *Non Loquereris Domine, si ipse præsens adfuisses,*

AN. *Nugæ. Sed mittamus ea, & ad id quod rogo Respondere mihi. Verène vos illum revixisse*

Putatis? SAN. *Id quidem haud dubium est mihi.*

AN. *Quid tu*

Thraso? TH. *Verum ego Sangam dixisse existimo.*

CAI. *Prodigiosa sunt quæ prædicatis, dicite Sodes, quis unquam mortuus revixit? fabulæ: Mihi hercle non fit verisimile, neque commentum placet.*

AN. *Nec mihi profectò, sed auscultate. Est quod seriò*

Loquar vobiscum. SAN. *Hic sumus domine: dic quæ*

Vis,

Vis, aures ambo tibi præbemus sedulò.

CAL. Quomodocunque se res habet, celato opus
Est. THR. Hoc quidem factu esset difficilimum:
Cum rumor hic per totū dispersus sit oppidum.

AN. *Valeant ista, inveni remedium huic rei;*

Atq; id tale est, ut vobis adiutoribus

Feliciter successurum putem: neq;

Ingrati erimus. SAN. *Hujusmodi obsecro aliquid*
inveni.

Nos quidem ad vestrum exequendum manda-
tum erimus.

Parati per omnia. CAL. Jam dudum tale quid

Inventum est: & id utile, atque fructuosum

Imprimis erit vobis. THR. Oh, arrige

Aures Thraaso. SAN. *Cedo quid sit, nam audire*
gestio. AN. *Vestros*

Omnes collegas absq; ulla convocabitis mora.

Illos dico, quibus sepulchrum servandum man-
davimus.

Et ne sit inter illos, qui cunctetur, aut

Difficilem sese præbeat: pecuniam hanc

Omnem, quæ in turgido hoc marsupio est, inter
Vos distribuetis. Eho, quid stas? accipe.

SAN. *Hui, tam graves auri loculos?* CAL. Rem a-
cu tetigisti: putum enim,

Et putum est aurum, aperi crumenam. THR.
Bone Deus!

Cui unquam quicquam accidit felicius? AN.
Aurum id omne

Inter vos dividite, dein

*Foràs egressi, per totum oppidum cuilibet,
Sive is sit vir sive fœmina, persuadebitis,
Quantum potestis, non illum revixisse,
Sed corpus ejus vobis dormientibus,
A discipulis illius ablatum esse clanculum.*

Quid hoc? placet, an nondum etiam? SAN. Pol
callidum

*Consilium, laudo: & quod jubetis sedulò herculè
Faciemus: & credo successurum: nam quo modo
Id fieri soleat, callemus probè.* CA. Benignè dicitis.

AN. Præbete vos viros. SAN. Nunc ad sodales
Hinc recta properamus via? CAI. Agite, & hanc
rem, uti vos decet

Curate gnaviter. THR. Fiet.

Næ nobis hic dies illuxit felicissimè.

ACTUS II. SCENA IV.

MAGDALENA, PETRUS, JOANNES.

Ejusdem generis versus.

DEum immortalem! jamne erumpere hoc mihi
gaudium?

Jamne exclamare licet? Vivit, vivit profectò,

Quem nos omnes arbitrabamur mortuum.

O nos felices! quibus tam insperatum obtigit

Gaudium. O Deus! serva obsecro

Hæc nobis bona. Sed quos nunc mihi potissimùm,

Quibus hæc commemorem optè dari? verbis enim

Vix effari possem, quàm cupida sim narrandi, quæ

Apud sepulchrum, & in reditu ad urbem ipsa con-

spexi modò.

Quæ non vana, at vera, indubitataq; esse existimo.

Sed

*Sed video huc accedentes nescio quos: è grege
Nostro sunt, nisi me fallit prospectus. paulisper hic
Subsistam, donec propius accesserint.*

PET. O nos infelices! qui tam amabili Domino,
Atque Magistro orbatifumus.

JO. Heu quanta de spe decidimus! speraveramus
Enim illum tertio revicturum die;

Quod ex ejus sermone sæpe me intellexisse me-
mini.

At hæc spes nos fefellit miseros. Sed adest
Magdalena. Et læta est, nisi me fallunt oculi.

MAG. *Joannes & Petrus sunt, nihil potuit fieri
commodius, huc*

*Ad me accedunt. Næ illos læto, gratoque imper-
tiam*

Nuncio. PET. Eho Magdalena, quid tibi accidit?
Videris enim mihi esse quàm soles hilarior.

Quod equidẽ eò magis miror, quòd quo in malo
Versemur, minimè ignotum sit tibi. MAG. *Fratres
Salvete, nuncium adfero vobis gratissimum.*

JOH. Quemnam obsecro? cedo fodes Magdale-
na. MAG. *Atqui*

*Ego vos oro, atque obtestor uti auscultetis. Ex
Me faxo audiat rem miram atq; incredibilem.*

PET. Agedum, narra amabo. jam dudum nos
præbemus

Attentos. MAG. *Ignoratis, quantum gaudium
Ego apportem vobis.* JO. Ah, aufer pollicitationes;
Rem potius ipsam paucis eloquere. MAG. *Pau-
cissimis.*

Jesum Dominum, atque magistrum nostrum revixisse

Vobis nuncio. PET. Eho, vide quid dicas mulier, à morte

Tu Christum revixisse ais? MAG. *Ego illum nuncium*

Nunc adfero profecto, quem verissimum

Esse deprehendetis. JOH. Magdalena, Faxit

Deus, ut vera sint, quæ prædicas. MAG. *Certa*

Res est, frater, dubitare dudum desii.

Nam ipsa hodie cum alijs quibusdam egressa sororibus,

Sepulchrum inveni vacuum: plurimaq; alia

Prodigiosa, quæ nunc non est narrandi tempus.

Deinde ad urbem cum reverteremur, ipsa

Ego presentibus alijs Christum vidi vivum: atq; adeo

Cum eo sum collocuta familiariter. PET. Sanane

Es Magdalena? MAG. *Sana sum Petre, & vera*

Quæ dico reperietis omnia. JO. O nos felices!

Siquidem tu hæc certa prædicas. MAG. *Procul absit à*

Me, ut vos fallam: quid lucri sit mihi, si mentiar?

Aut quem æquè, ac me ipsam sefellero? Fratres, ita

Mihi Deum velim propitium, ut ego vobis

Vera, atq; certa nuncio. PET. Joannes, ego ad

Sepulchrum ipse propero, rem inquisiturus

Exactius: mulieri nihil fidei habeo.

JO. Bene facis, matura reditum, nos te expectabimus domi,

ACTUS III. SCENA I.

CLEOPHAS, LUCAS.

Jambici.

EHo, quid ais Luca? Verane esse credis ea
 Quæ mulieres metu simul atq; gaudio
 Percussæ, nunciabant modò? Luc. *Ego Cleopha
 Quid dicam, aut quid credam planè nescio.
 Credulum mulierum genus est, quæ falli atque
 errare*

Solent facillimè. CLE. Non illæ solùm istud
 Nobis renunciavere, at viri quidam
 Etiam ex nostris, ut audio ad sepulchrum
 Egressi invenerunt illud apertum, & vacuum.
 Luc. *Scio frater, atq; eidem illi resurrexisse eum
 A morte affirmare non audent: neque id
 Verè contigisse omnino credunt.* CLE. Haud mi-
 rum profectò.

Quid enim prodigiosius est, & quid magis
 Humanæ naturæ adversatur, quàm hominem
 mortuum

Reviviscere? Luc. *Est ut dicis, Et tamen ipse
 Mortuos frequenter in vitam revocavit.
 Atq; hujus prodigiose rei
 Nos ipsi testes oculati sumus.* CLE. Verè
 Tu frater isthæc prædicas.

Neq; igitur absurdum, aut mirum videri
 Debet, si quod in aliis efficere potuit, idem sua
 Virtute nunc præstiterit sibi. Luc. *Utinam verum
 Sit, quod augurare Cleopha, Et tamen istud ita
 esse ut*

Credam, nondum possum animum inducere. CLE.

Neque ego quidem.

*Sed satis jam, satis hic latuimus diu,
Sacerdotum in nos odio, atque metu territi,
Nunc, si videbitur, ex urbe ambulatum eamus.
Luc. Placet. Sed quò nobis eundem existimas?*

*CLE. In oppidulum Emauntem, non nisi spacio
Sexaginta stadiorum ab urbe distitum.*

*Lu. Nihil æq³ fecero lubens, properemus: vix enim
Possum eloqui, quàm cupidus sim hinc abeundi, &
urbem*

*Relinquendi impiam. Væ vobis principes
Sacerdotum, qui cùm tam horrendum perpetra-
veritis*

*Scelus, nondum tamen vos facti pœnitet,
Nondum flagitiij commissi piget. tanta est
Animi odio, atq³ invidiâ excœcati pertinacia.*

*Porro non satis illis fuit,
Hominem ab omni fraude, & culpa alienissimum,
Planèq³ innoxium, atq³ de ipsis optime
Meritum è medio tollere inauditis afflictum cru-
ciatibus,*

*Nisi nos insuper, quia ejus discipuli sumus,
Passim inseculentur, & omnibus exagitent modis.
Sed ad portam devenimus, exeamus, ne
Quis fortè nos agnoscēs, nostrum impediat iter.
Et in urbem retrahat. Luc. Rectè dicis, & ideo
hic,*

Et alibi quoq³ tibi lubenter obsequar.

ACT.

ACTUS III. SCENA II.

JESUS, CLEOPHAS, LUCAS.

Ejusdem generis versus.

Quæ ex patris cœlestis decreto, pro salute
Mortalibus miseris restituendâ mihi erant
Subeunda, ferendaq; toleravi, atq; executus sum
Omnia. Nunc hoc efficiendum restat mihi, ut
animos

Discipulorum meorum, etiam nunc imbecille, s
Atque incredulos confirmem, eisque me
Conspiciendum præbeam: quo
Quidem spectaculo nihil illis erit
Jucundius. Ac primùm nunc me tertium adjungā
Istis duobus, non ita longè præcedentibus,
Cleophæ videlicet, & Lucæ: ita tamen, ne me
Agnoscant, nisi postea, cùm fuerit opus. facile
eos assequar.

CLE. Spero hanc mihi ambulatiunculam fore
Levationi Luca: præsertim cùm te dulcem viæ
Habeam comitem, qui *pro vehiculo*, ut ajunt,
Esse solet. Luc. *Credo Cleopha, ego quoq; non*
Parū colloquio delector tuo. Sed heu nos miseros!
Qui quotidiano convictu, atq; sermone
Tam pijs, benigni ac prudentis magistri
Spoliati sumus. Quod posthac poterit esse nobis
Gaudium, hoc tanto orbatis bono? CLE. Ego
certè mihi

Insvavem, atque injucundam vitam futuram
Scio, quando me video destitutum eo,
Qui in rebus adversis, ac tristibus solatio

Esse solebat mihi. & propterea si mori
Liceret, mortem huic vitę preferendam existimę.
Sed lingvam nobis comprimendam censeo.

Luc. *Quid ita?* CLEO. Insequitur nos nescio
quis: Viden? Luc. *Video.*

Sed nihil ab ipso nobis expectandum erit mali.

CLE. Propius accedit. atq; adeo, nisi fallor
Compellaturus nos videtur. Luc. *Subsistamus hic
Paulisper.* Jes. Quò vobis iter est viri? aut quod-
nam

Istud inter vos est colloquium? haud lætum
Ut arbitror: nam mihi parum videmini hilares.
Si quid animo vestro ægrè est, agitedum, profer-
te liberè.

Credite hoc mihi amabò, aut operà, aut consilio,
Aut re vos juvero. CLE. Magnam tibi gratiam
Habemus vir honorande. Jes. Eja, ne celate
quicquid

Est ægritudinis: ut dolori vestro medear, si queã.
Luc. *Amicè loqueris.* CLE. Res, quæ nos solici-
tat, omnibus

Est notissima. illis dico, qui hisce diebus
Superioribus fuerunt Hierosolimis, ex quã
Civitate, cùm tu etiam, uti videtur, venias,
Qui fieri potest, ut solus veluti hospes novus,
Ignores ea, quæ hîc sunt acta, pueris etiam
Notissima? Jes. Quænam sunt ista? narrate
Sodes. audire enim desidero. CLE. Dicam.

De Jesu Nazareno nobis est sermo: qui
Laudandus vir fuit, & Propheta; quo non alius
unquam

Dictis & factis potentior: Deo
Hominibusq; juxta charus. Hunc nostri
Sacerdotes, populi que principes, odio
Atque invidia accensi, apud Pilatum præsidem
Reum capitis peregerunt: neq; desistendum sibi
Putaverunt, donec miseris vexatum, atque affli-
ctum modis,
In crucem adegerint, hominem infontem, at-
que innoxium.
Nos autem magnam spem de eo conceperamus,
Nempe regem illum futurum populo Israëlitico:
Atque adeo Messiam, quem diversa vatum
Divinorum nobis olim promiserunt oracula.
Sed certa illius, atque ignominiosa mors,
Magnificam hanc spem nobis ademit infelicibus.
Cum persvasum tamen haberemus ante,
Futurum uti post triduum revivisceret. Hodie
igitur,
Simul ac tertius illuxisset dies, mulieres
Quædam ex nostro sodalitie, ad sepulchrum
Egressæ, ac postea reversæ, magis etiam
Attonitos, turbatosq; nos (tum
Reddiderunt: nunciantes monumentum se aper-
Reperiisse, atque vacuum. Hoc etiam adden-
tes, sibi Angelos
Apparuisse, qui affirmarent illum vivere
Salvum atque incolumem. Quæ cum nobis in-
credibilia
Viderentur, neq; fidem haberemus mulieribus;
Quidā ex nostris, ut rem cognoscerent exactius,
Ex

Ex urbe egressi, verū deprehenderunt esse, quod
 Nunciant fœminę: inane & apertū se reperiisse
 Sepulchrum, linteamen autem, & cæteras
 Vestes, quibus involutum fuerat corpus, com-
 plicatas (apparuisse

Et repositas se vidisse: ipsum autem Christum
 Nusquam. Jes. O vos insipientes, hebetes, &
 tardos ad ea

Intelligenda, quæ tot olim oraculis,
 Ac vaticiniis divini prophetæ de (hæc
 Jesu prodidere! cur nunc mira, novaq̃: videntur
 Vobis, quæ sacri quondam vates, numine
 Cœlesti afflati, eventura prædixerunt?
 Cur non ea, quæ jam contigerunt, cum illis con-
 fertis

Potius, quàm in luce caligatis manifestissima?
 Nonne hoc docent divini spiritus afflatu prodite
 Sacræ literæ, sic visum cœlesti Patri
 Fuisse, ut Christus hæc pateretur omnia?
 Utq̃: nova ratione morte videlicet sua,
 Generi mortalium amissam repararet vitam?
 Et per crucis ignominiam regnum atque im-
 mortalem gloriam

Affereret sibi? Hac de re cū plurima
 In Mysticis scriptis reperiantur, multò ante
 Denunciata, vos, quos cæteris sapientia
 Præstare oportebat, tam crasso, atque stupido
 Etiam nunc esse animo, ut Messiam expectetis
 ducem:

Qui copiis ferratis, humanisque viribus

Munitus, cæde, incendiis, ac sanguine
Mundanum sibi regnū sit asserturus? An non hic
Pudendus lapsus in vobis, qui Christo hactenus
Passim adfuitis? & quibus arbitris, & testibus,
Est executus omnia? (sua

Aliud regnum ille affectavit, non hominum præ-
Sed ab his longe diversis rationibus (sidiis,
Stabiliendum. utque ea quæ dico intelligatis,
Animum quæso advertite. A Mose mihi exordiū
Sumendum puto: qui patres vestros ex gravi
Duraque quondam exemit servitute,
Pharaone Rege Ægypti cum universo exercitu
in rubro

Mari submerso. Quidnam hoc prodigium, à Deo
Vobis editum, aliud adumbrat, quàm Christum
filium

Dei in mundum hunc aliquando venturum, po-
pulumque sibi

Fidentem à supplicio æterno liberaturum,

Et cacodæmonis tyrannidem morte

Debellaturum sua? Nam sic olim Deus

Ad Mosen, vestrosq; patres est locutus:

Prophetam ex gente tua, atque fratribus tuis

Suscitabit vobis Dominus, quem audietis,

Et cui parebitis per omnia. de quo creditis

Hoc esse dictum? Nonne de Christo? qui ex æ-
thereo (cibus pro iis

Domicilio in terram delapsus, non tantum præ-

Qui deliquerant, apud patrem suum

Intercessit, quemadmodum Mosen fecisse

Legi-

Legitis : sed suo sanguine, suaque morte
 Vitam, atq; salutem restituit omnibus. CLE. O
 hominem

Exoptatum! nã tu nobis haud humana, at
 Divina profers oracula, Deum tibi
 Precor propitium, quisquis es,
 Qui increpatione tam salubri, tamque
 Amica, tarditatem incusas nostram. Sed perge
 obsecro:

Nihil enim in vita, tua hac oratione,
 Unquam jucundius fuit (Deus
 Mihi. Quid tibi videtur frater? Luc. *Mirum ni
 Nostri misertus, hunc virum reverendum huc
 Qui nos verbis consoletur suis.* (miserit,

JES. Possem præterea vobis cõmemorare plurima,
 Ex sacrorũ vatum desumpta voluminibus: veluti
 De Jonã, qui in mare præcipitatus, & ceti
 Faucibus exceptus, tertio die vivus,
 Salvusque in littus est ejectus. quo miraculo
 Quid quæso aliud vobis denunciavit
 Deus, nisi Christum pro salute hominum mortẽ
 Obiturum? atque dein' tertio revicturum die?
 Sed omittenda censeo, quæ narrare longum
 Foret. Veniamus ad propiora, quæ vos ipsi
 Præsentes illum non ita pridem audivistis loqui.
 Quorum illud imprimis vobis considerandum
 arbitror,

Quod Johannes discipulis respondit, quærẽtibus
 An ipse esset promissus Messias, an alius esset
 Expectandus. Renunciate, ajebar, Joanni,

Quæ

Quæ audistis, atq; oculis ipsi conspexistis: cæci vident,

Claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt,

In vitam mortui resurgunt, pauperes

Læto Exangelii exhilarantur nuncio.

An non hæc eventura apertè multò antè

Denunciavit vates Esaias? Ecce inquit, Deus

Vester veniet, & servabit vos, tunc aperientur oculi

Cæcorum, & aures surdorum patebunt: tunc

Saliet claudus sicut cervus, & laxabitur

Lingva mutorum. Nōne hæc ipsi coràm vidistis?

An non conspexistis agnum ab Esaia

Prædictum, obmutescentem ad convitia, & probra omnia,

Quin etiam deprecantem pro mortis suæ

Autoribus? Dicite mihi

Sodes, cū illum videretis cruci affixum,

Atque altè erectum, an ne tum quidem in mentē

Veniebat vobis serpens ille mysticus,

A Mose olim in stipite suspensus? ut quicunq; eum

Intuerentur, morfi à serpentibus,

Sanarentur protinus? Nunc ergo, cū omnia hæc

Inter se congruant, neque

Quicquam à Prophetis olim prædicatum sit

De Christo, quod ille non perfecerit,

Atque executus sit planissimè: quo pacto etiam

Nunc, veluti dormientes, atque somniantes

Diffiditis? Quin potius ex iis quæ

Præcesserunt, & quæ ipsi postea coràm
 Cōspexistis, futura colligitis? Sed abrūpendus est
 Sermo prolixior. quanquam plurima sciens
 Omisi, quæ commemorare longum foret.
 Ad oppidum Emauntem jam devenimus,
 Quò vos ire arbitror, mihi autem longius
 Hodie est eundum, itaque vobis valedicens,
 Omniaq; prospera precans, oro ut hunc meum
 Sermonem liberum quidem, sed ex animo tamē
 Benevolo, candidoque profectum, boni
 Consulatis. CLE. Domine, quia dulcē haftenus,
 Et jucundum te nobis præbuiſti
 Viæ comitem, dignaberis hic nobiscum vesperi
 Cœnare: quo quidem nihil nobis feceris
 Gratius. JES. Non possum: nam, ut videtis, ves-
 pera

Appetit: & aliò me vocant negotiola mea.

LUC. *Sine te exorari Domine; commodus*

Hic dabitur cœnandi locus. JES. Quanquam de-
 creveram

Longius ire, tamen, quia me oratis, obsequar.

LUC. *Hem laudo.* CLE. Gratias tibi agimus ma-
 ximas.

ACTUS IV. SCENA I.

CLEOPHAS, LUCAS, JESUS.

Jambici.

DOMINE, accumbamus, tenuis est quidem ap-
 paratus,

Sed ad satisfaciendum naturæ necessitati,

Abundè tamen eum suffecturum puto.

JES.

JES. Nihil est requirendum amplius, sed antequàm

Attingamus quicquam ex iis, quæ apposita sunt,
Divinæ erga nos munificentiae agamus gratias.

CLE. Rectè tu istud: nam non nisi à
Precatione cibum sumendum esse arbitror.

JES. Pater cœlestis, qui cibo demisso ex æthere,
Majores nostros quondam saturasti, rogamus, ut

Quæ nunc beneficio tuo
Simus sumpturi, nobis fausta, atque salutaria

Esse velis: ut animo simul & corpore

Ita recreemur, ut hac vita defuncti, cibo

Poruq; tuo cœlesti tecum expleamur affatim.

LUC. CLE. Amen. JES. Attingite jam, quæ nobis
divina est

Largita benignitas. ac primùm hunc accipite

Panē, & satisfacite corpusculo. CL. Hui, quid sibi

Vult hæc non ignota nobis panis distributio?

Atque ô prodigium! quò ille tam subitò se ex nostris subduxit

Oculis? Luc. *Præ timore animus inhorrescit mihi, nec quid loquar,*

Nec quid faciam scio. CLE. O nos stupidos, tardos, atque hebetes nimis!

Nonne cùm nobis familiariter inter eundem

Exponeret ex sacris literis prophetiarum

Atq; figurarum oracula, sensimus admirabilem

Quendam ardorem in animis nostris? qualem
quidem

Haud posset excitare in auditoribus

Cujusquam alterius, quamvis facunda oratio.
 Luc. *Est ut dicis frater. pungebat, rapiebat, atq;
 Adeo inflammabat illius sermo: cujus etiam
 Nunc stimulos, scintillasq; mihi in animos hære-
 re sentio.*

CLE. Quanta severitas erat in illius vultu?
 Quanta in verbis fides? Sed jam dudum mihi
 Omnis periit cœnandi cupiditas, surgamus, &
 Statim recurramus in urbem, quò fratribus
 Nostri hoc tam gratum, atque admirabile
 Impertiamus gaudium. Luc. *Ego quoque abunde
 sum satur.*

*Nam prodigiosum hoc me satis superq; explevit
 Spectaculum.* CL. Vide obsecro Luca, an non co-
 dem modo

Panem fregerit quo facere consuevit?
 Ut non tam manibus fractus, quàm cultro acuto
 Scissus videatur, adverte, & specta miraculum.
 Luc. *Manifestum certè, atq; indubitatum suæ
 Vitæ nobis hic signum exhibuit.* CLE. Sed surga-
 mus. Luc. *In*

Me nihil est moræ. Præcede, consequor.

ACTUS IV. SCENA II.

CAIPHAS, ANNAS.

Ejusdem generis versus.

Satis adhuc, ut puto, res nobis succedunt feli-
 Atque ex animi sententiâ. (citer,
 Quid pecunia efficiat, vides. Næ illi suum
 Sedulò egerunt negotium. per totam enim
 Urbem, jam pridem invisus ille nobis est

Sopitus rumor. Atque hoc jam passim percre-
buit, & (sed

Divulgatum est, non illum à morte resurrexisse,
Ejus corpus dormientibus custodibus,
A discipulis clam esse ablatū. AN. *Gaudeo, hanc*
Rēm uti illis suaderemus, succurrisse nobis.

Atq; ut quod sentio loquar, verisimile mihi
Hoc nostrum inventum videtur: neq; in eā
Re hallucinari, aut falli nos existimo.

Quis enim non potius istud esse verum censeat,
Quàm mortuum, & per tres dies sepulchro
Inclusum vivū revixisse? CAI. *Quomodocunq;*

Se res habet, sapienter, callidèque istud
A nobis est excogitatum. nam dispendium
Pecuniæ istius ego nihil moror. AN. *Neq;*

Ego profectò. quin nihil unquam cuipiam rei
Impensum esse puto utilius, ac commodius. atq;
Ideò rectè vulgo dicitur: pecuniam in loco

Negligere, maximum interdū esse lucrum. Quan-
quam hoc quicquid est

Facturæ, aliundè faciliè sarciemus propediem.

Nunc nihil aliud nobis restat, nisi ut omnibus
Enitamur viribus, ut universum istud

Hominum seditiosorum extirpetur genus.

Neq; est quòd cujusquā nos misereat, cū omnes
Eorum conatus eò spectare videamus,

Ut sacri nostrorum patrum tollantur ritus: &
novam

Ipsi suam hæresin prestigijs, atq; technis

Dispergant quolibet. CAI. *Rectè, ita me Deus amet*

Consulis. *Nam principiis obstandum est: & satis Periculi jam adire cœpimus. Quòd si Nos in hac re aut languere, aut cessare viderint, Immane, quantam illi passim turbam brevi Conciverint! AN. Id ne fiat, nobis, qui principes sumus*

Civitatis, summa adhibenda cautio est.

Atq; ideo crastino die

Totum Sacerdotum atq; Scribarum ordinem

Curabo convocandum: ut ex eorum sententia

Decernatur, quod ad hanc rem pertinere videbitur

Maximè. CAI. Rectè, placet: nunc intro eamus.

Sed audi quid te præterea velim. AN. Quidnam? cedò.

CAI. Ut adesse in cœna mihi digneris vespere.

Invitavi alios etiam quosdam de nostro grege,

Tibi non ignotos, indulgebimus genio,

Atque hilarem hanc sumemus noctem. AN. Benignè, atque

Amicè loqueris; & ideo id tibi nullo modo

Negandum existimo. CAI. Bene facis, laudo. AN.

Ipræ, sequor.

ACTUS IV. SCENA III.

JOANNES, CLEOPHAS, JESUS.

Ejusdem generis versus.

Vide etiam nunc amabò Cleopha, ut hæc certa,

Atq; indubitata sint, quæ prædicas: ne nos

In breve, falsumq; conjicias gaudium.

CLE. Verissima sunt, quæ nuncio, Joannes: quæ non ego

Solus

Solus vidi, sed frater quoque Lucas mecum.
 Itaque non auriti istius prodigiosæ rei,
 Sed oculati testes ambo sumus. atque quod
 Ego tibi renunciavi, idem illum commemoras-
 se jam

Reliquis nostris fratribus arbitror: nam ad illos
 Rectâ modò properabat via. JOA. *O Deus!*

Serva hoc nobis bonum. CLE. Frater, nunquam
 quoad vixero, mihi

Ex animo ista excident dicta, quibus ille nos
 In itinere simul increpabat, atq; consolabatur
 Familiariter: ex sacris literis nobis
 Diversa inculcans oracula. Neque ea solùm,
 Sed insuper alia multa, quæ nobis præsentibus
 Ipse aliquando prodigiosè fecit, & locutus est
 Salubriter. JO. *Nihil profecto mirum, si vester*
animus

Commoveretur, cùm ille loqueretur vobiscum,
Ex cujus ore non suadela, sed divinus ipse
Emanat spiritus. At eccos omnes cum Luca simul
Huc accedentes, vide sodes ut gestiant,
Et quàm leti, atque alacres sient. CLE. Et me-
 ritò quidem, (dio.

Cùm tanto, ac tam insperato exhilarati sint gau-
 Agite fratres, quam vobis voluptatem
 Lucas impertiit, certa atque indubitata est nobis.
 Nunc unum hoc restat, ut Deo
 Simul omnes gratias agamus, pro tanto illius
 Erga nos beneficio, ut probos, gratosque ho-
 mines decet.

JOA. *Ita sanè nos facere oportet.* JES. Pacem vobis precor

Fratres. JOA. *Hui, quid hoc novæ rei est! Deum Immortalem! serva nos obsecro.* CLE. O prodigium! membra mihi (tite

Tremunt metu. JES. O meticulosos! ego sum, mit-
Timorem, non spectrum videtis, aut simula-
chrum ludicrum,

Et vanum; sed me, me dico ipsum, non incognitū
Vobis. vidistis antè me frequentius,
Eundem nunc coràm conspiciatis. agitedum,
Accedite propiùs, atq; contemplamini
Obsecro, manus imprimis, ac pedes meos,
Manifesta habentes clavorum vulnera. quid hæ-
sitatis?

Advertite mentem, oculosq; intendite acriter:
Et definite tandem existimare vos

Videre spiritum. Spiritus enim nec carnē habet,
Nec ossa, quæ me habere conspiciamini.

Quod autem nunc videtis me, nunc inconspi-
cuius sum

Humanis oculis; non est præstigium, aut fallacia,
Sed dos, & corporis mei præstantia,
Immortalitate jam donati. Talia

Erunt, & vestra corpora, ubi supremo mundi die
Aliquando revixerint. Sed ô vos anxios,
Ac pavidos! Bono animo estote, & confidite.

Manus atq; pedes clavis transfixos, modò
Vobis conspiciendos præbui: nunc pectus lancea
Perforatum conspiciate. Hæc vulnera

Mihi

Mihi servare volui, ut certissimis vestigiis,
Et signis veritatem humani corporis
Mihi asseram, & vobis, aliisq; probem. Sed ut
Ab omni vos ambiguitate liberem (nolo
Enim quicquam in vobis residere diffidentiae)
Habetisne hîc aliquid quod edam? eja, apponite.
Nam nullum vobis exhibere possum certius
Argumentum vitæ meæ, atq; corporis
Vivi, quàm si me edentem conspexeritis.
Apponite inquam, & desinite esse increduli.
*Jo. Visâ quid apparatus nobis fiet. JE. Exiguus, isq;
Vilis erit satis. JOA. Ecce partem piscis assâ,
Et apiarij favi. JES. Hæc abunde
Suffecerint. JOA. Hui, quod novum ego miraculum
Video? hæsitare dudum desii. O nos felicissimos!*
JES. Oh, nihil est quod miremini.
An nunc novi videtur vobis accidisse quippiam?
Quæ jam sunt facta, eventura sacra multò
Antè vobis vatum prædixere oracula.
Et eadem fide etiâ reliqua præstabuntur omnia,
Quæ ab iisdem quondam sunt denunciata: de
Reditu videlicet meo ad patrem: de spiritu
Cœlesti mittendo: qui vos, hoc corpore
In cœlum sublato, consolabitur,
Et confirmabit in adversis omnibus.
Tunc Evangelium per totum terrarum orbem
Intrepidi dispergetis, neque reges, neque
Tyrannos metuentes ullos. quanquam non de-
erunt, qui
Vobis reclamabunt, qui persequentur, qui è

Medio vos tollere conabuntur. Sed nihil
 Agent, frustra; se fatigabunt. vobis enim
 Divino spiritu confirmatis, neque
 Nocere, neque lædere poterit quisquam. Quin
 idem ille

Spiritus eloquentiam admirabilem,
 Atq; animi invictam fortitudinem vobis
 Infundet. Et quibuscunq; sua crimina,
 Ac delicta remiseritis, remissa erunt: (per
 Quæ vero retinueritis, retinebuntur omnia. Insu-
 Rebus prodigiose gestis, atq; editis miraculis
 Gratosos efficiet vos passim, atq; celebres.
 Sed jam tempus est hinc abeundi. Pacem precor
 Vobis. pacem relinquo omnibus. JOA. O Summe
 Deus!

Cui unquam quicquam accidit admirabilius?

CLE. Hui, Ex oculis nostris quò se subduxit tam
 citò? (dium!

JOA. O magnum, & nullis verbis efferendum gau-
 Ob, vix sum apud me, ita letitia, ac formidine
 Mens turbata est mihi. Quàm doleo Thomam
 hodie

Non adfuisse nobis. CLE. Ego cum tibi, ubi ubi
 Est, inventum dabo. JOA. Age prospera, ac matu-
 ra reditum. CLE. Eo.

ACTUS V. SCENA I.

THOMAS.

Jambici.

Admirabilia profectò sunt, & nova,
 Atq; adeò inaudita, ac minimè verisimilia,
 Quæ

Quæ non solum mulieres, sed omnes etiam
Fratres nostri sibi evenisse prædicant.

Nimirum Christum revixisse, atq; cum se vidisse
Salvum & incolumem, quem omnes quidem sci-
mus

Suspectum in cruce, mortuum, & in sepulchro
conditum.

Ego certè nihil malim, quàm id ita esse, ut asserunt.
Sed quò magis istud verum esse cupio, hoc minùs
Ut ita credam esse, animum possum inducere.

Sed eccum accedentem Petrum, Joannem atque
Cleopham,

Reliquosq; fratres. Hi eandem cantiunculam
Ad aures occinent mihi.

Sed nihil agent: obfirmavi enim animum, neque
Ab hoc proposito ullis me patiar avocari
Rationibus. Silicem celerius, aut cautem Mar-
pessiam,

Quàm me commoverint. Opperiari hic eorum
Adventum, quid inter se locuturi sint,
Observabo sedulò.-----

ACTUS V. SCENA II.

PETRUS, JOANNES, THOMAS, JESUS.

Ejusdem generis versus.

-----Quantum satis

Certum atque indubitatum jam nobis est Chri-
stum magistrum

Nostrum revixisse: & cum nullus inter nos
Sit, qui ipsum vivum, & nobiscum loquentem,
Atq; adeò comedentem (quod certissimum

Vitæ est argumentum) non conspexerit: tamen
 Istud Thomæ fratri nostro probare non
 Potuimus hætenus. quia ipse eum
 Non vidit, ludificatos nos phantasmate, aut
 Spectro aliquo existimat. JOA. *Ita est ut dicis
 Petre:*

Ab hac persuasione abduci non potest. PET. Ego
 Certè nullo modo mihi dubitandū jam arbitror
 Amplius, atque hanc mentem illi etiam velim
 dari. JOA. *Procul*

*A nobis absit illa pertinacia,
 Atq; incredulitatis culpa.* THO. *Audio: culpam
 tamen*

*Licet appellent, ego eam nihil moror: neq;
 Tam pertinaciam meam, ut ex animo loquar,
 Quàm illorum stultitiam, atq; in credendo facili-*
tatem

*Incusandam puto: qui rei
 Neutiquam credibili, continuò fidem
 Sibi habendam esse existimant.*

*Sed accedam ad eos, & quasi antea non viderim
 Assimulabo. Fratres, hiccine eratis? quomodo se
 habent*

Res? JOA. *Hem Thoma, opportunè nobis venisti
 obviàm:*

*Nam te quesitum egressi sumus
 Foràs.* THO. *Quid ita, aut quà de re? sed scio
 quid sit*

*Futurum: nam idem erit, nisi quid me fallit
 animus,*

Quo me hosce oculo obtundere non desistis dies.

PET. Rectè conjectas: de eodem certè. quam te

Mutasse jam sententiam

Existimamus, neq; refragaturum nobis diutius.

JOA. *Acquiesce frater, nihil falsi renunciavimus tibi.*

Ipsi vidimus, & audivimus eum loquentem,

Et comedentem insuper: quid amplius requirendum putas?

THO. *Nimium profectò credulum me esse arbitrer,*

Si id vobis credam. vetus est dictum: Qui facile credit,

Facile fallitur. PET. Non illa credulitas

Est Thoma. patere te induci, atq; assentire

Nobis. THO. *Nihil agitis.* JOA. *Eja, sine tibi istud persuaderier.*

THO. *Non sinam inquam, quid me de re eadem appellatis*

Toties fratres? hoc ego ex animo nunc vobis dico:

Non credo illum à morte revixisse, nisi ipse eum

Vivum hisce conspexerim oculis. Imò ne oculis quidem solis

Fidem sum habiturus. Nam nisi in ejus manibus, & pedibus

Clavorum viderim vestigia: tum in latus,

Quod illi perforavit lancea, digitum

Inseruero, nunquam credam illum vivere.

PET. *Ea nobis conspicienda exhibuit omnia.*

Crede hoc mi frater. THO. *Non credam.* JOA.
Ab, adamantinum

Propositum, nunquam divelli à sententiâ
Semel infixâ. THO. Sic sum: nec aliter uti exi-
stimem,

Efficietis unquam. ne me obtundite amplius.

JES. Pax vobis fratres. THO. *Hui, quàm ego no-*
vam rem video?

Deum immortalem! serva me miserum obsecro.

JES. Thoma, quandoquidem habere fidem iis
 hæcenus

Noluisti, qui me viderunt à morte vivum,
 Nisi ipse me coràm conspexisses: accede huc pro-
 pius, &

Inferè manum in clavorum vulnera, ac inspicè
 Vera, atq; manifesta ferri vestigia. quin admove
 Digitos in latus meum, & contrecta lancee vul-
 nus:

Et posthac noli aliis in rebus eodem incredulus
 Esse modo: sed fidem adhibe promissis meis.

Quæ quamvis incredibilia sint fortasse humanis
 sensibus:

Tamen ea neque te, neque alium

Quenquam fallent unquam: mentiri enim non
 est meum.

Quapropter quæcunque aut Pater

Meus cœlestis olim se vobis per vatum oracula
 Effecturum recepit, aut

(sunt

Ego eventura prædixi, illa jam majori ex parte
 Exhibita. & quod præterea restat, præstabitur

Vobis. THO. Dominus tu meus es, tu Deus meus.
*Eheu me infelicem! ut nunc totus displiceo mihi,
 Qui tam incredulus, ac pertinax fui hactenus.*

*Quàm me pudet mei! malo
 Equidem me dignum quovis deputo.*

JES. Recipe animum Thoma, quia
 Vidisti me, & loquentem audivisti insuper,
 Tandem credis. Quàm putas eos fore
 Beatos, qui cùm me non viderint, neque
 Audierint, credituri sunt tamen, valetẽ.
 Pacem vobis commendo, & concordiam: quibus
 In hoc mundo felicius
 Reperitur nihil. -----

ACTUS V. SCENA III

THOMAS, PETRUS, JOANNES.

Ejusdem generis versus.

----- Bone Deus! totus horreo, ac tremo:
 Membra metu debilia sunt, genua labant mihi:
 Tum in pectore nihil consilii consistere
 Potest. Et tamen ut pertinacia, atq; incredulitas
 Mentem meam occupavit hactenus, ita nunc
 Postquam illa diffidentia
 Est exempta, animus planè confirmatus est
 Mihi. PET. Divina id in te frater, gratia efficit:
 Quam nos quoque experimur affatim. THO. M^r
 Petre, sentio,
 Sentio, inquam, cœlestem in me operantem spiri-
 tum.

Sed

*Sed ipse me nunc execror,
Ac detestor, qui nulli omnino auscultans, tam
Præfractum, durum, & pertinacem me hætenus
Præbuerim. Quod quidem peccatum esse fateor
gravissimum:*

*Ejusq; ex animo jam me pœnitet. Sed gaudeo
Tamen, cùm hoc delictum remissum sit mihi.*

Eho, quis obsecro me vivit felicior?

Nemo certè quisquam. O quibus præconijs.

Divinam erga me prædicabo munificentiam?

Hoc satis certò scio,

*Nunquam me quicquam dicturum tam magni-
ficè,*

*Quin Christi Domini, atque Magistri mei lon-
gè id*

*Superet clementia. PET. Piè hoc abs te frater, &
Verè dicitur: Humana enim nature magna est
fragilitas,*

Atq; omnes, ad deteriora proclives sumus.

Ideoq; actum esset de nobis, nisi Deus

Sua nos confirmaret gratia. THO. Istud ut

Verum esse consitear, res ipsa me compellit.

Nunc

Hoc nobis restat fratres, ut Deum simul

Laudemus, eiq; gratias agamus, pro

Maximis ipsius erga nos beneficijs.

*JOA. Rectè tu istud Thoma, & uti te decet: Sed
sub*

Noctem fratribus, ac sororibus omnibus

Convocatis, id fiet tutiùs, & commodiùs. THO.

Placet.

Per-

PERORATIO.

Jambici.

Hic spectatores, auctor sibi desistendum putat:
Cum ascensus Christi ad cælum, qui nunc re-
stat, scenico

Aptè exhiberi non possit choragio.

Sed antequam domum hinc eatis. paucula

Audite quæso, quæ ex usu vobis fore

Confido: Unde magnum gaudium, & volupta-
tem

Non mediocrem vos percepturos arbitror.

Estote igitur paulisper attenti, mihique aures

Arrectas, & animos præbete benevolos.

Ex omnibus quæcunque sacris continentur li-
teris,

Una hæc nobis considerata maxime,

Ac perpendenda est historia: quæ nos docet

Christum, ut patrem cælestem nostro crimine

Offensum, placatum, ac propitium nobis redderet,

Humanâ carne indutum, mortem morte vicisse

Sua: & ex miserrimo, atque eterno servitio

Nos in libertatem asseruisse sibi. O victoriam,

Cum qua nullus Triumphus posset comparari!

Quæ nobis clausam ad cælum reseravit viam,

Salutemque amissam restituit omnibus.

Ubi jam tua Mors sunt spicula,

Quibus hætenus impune impetisti quoslibet?

Ubi lethalis morsus? ubi Tartaræ faces?

Sanguineum jam tibi est contusum, atq; obtritū
caput:

*Vis elanguit omnis. quæq; ante millia
Multa hominum crudeli tua premebas
Tyrannide, nostrisq; illudebas calamitatibus,
Nunc ipsa obtorto collo in vincula, atque carce-
rem,
Protrahæ, luges, lamentaris, ejulas.
At nos contrà triumphamus, gaudemusque af-
fatim,
Ergastulo, atq; faucibus cacodæmonis
Exempti. Nunc itaq; nihil superest, nisi ut
Assertorem, atq; vindicem Christum, Deum,
Dominumque nostrum, summis efferamus lau-
dibus:
Eiq; gratias agamus supplices,
Pro immensa ipsius erga nos clementia.
Quod sedulò ut pro se quisq; faciat, hinc domum
Digressus, vos omnes oramus: tum id quoq;
Et, si quod egimus placuit, plaudatis comiter.*

F I N I S.

